Advies

Energiekosten bij een chronische aandoening: aansluiten bij wat er al is

Wageningen Inclusief · Gericht aan de beleidsadviseur gemeente Wageningen · oktober 2026

Aan	Beleidsadviseur, gemeente Wageningen
Cc	Wethouder Guido van Vulpen (bestaanszekerheid, Wmo)
Datum	7 oktober 2026
Betreft	Hoge energiekosten bij een chronische aandoening of beperking
Kader	VN-verdrag Handicap, artikel 28: recht op een goede levensstandaard

Kernboodschap

Mensen met een chronische aandoening of beperking gebruiken vaak meer energie. Dat komt door medische hulpmiddelen, een grotere behoefte aan warmte en meer warm water. Wageningen heeft al een goede basis: het Maatschappelijk Meedoen Budget met het adviesgesprek bij het Startpunt en het Energieloket. Er ligt een kans om deze extra energiekosten daarin een vaste plek te geven. Een nieuwe regeling is dan niet nodig. Er ligt ook een kans om mensen te bereiken die nu buiten het Noodfonds Energie vallen, omdat zij de verwarming laag zetten om rond te komen.

1 Waarom de energierekening hoger is

De energierekening stijgt voor iedereen. Netbeheer Nederland meldde op 14 september 2026 dat de nettarieven in 2027 gemiddeld 20% stijgen. Voor een gemiddeld huishouden is dat ongeveer €12 per maand extra (bron: Hart van Nederland). Voor huishoudens met een aandoening of beperking komt dit bovenop een rekening die al hoog is.

Ieder(in) vroeg ruim 500 mensen met een chronische aandoening of beperking naar hun energiegebruik. Van hen gebruikt 70% elektrische hulpmiddelen die veel energie kosten. Denk aan beademingsapparatuur, elektrische rolstoelen, hoog-laagbedden, tilliften en zuurstofapparaten. Driekwart moet het huis extra verwarmen. Het lichaam blijft slecht op temperatuur, of iemand is veel thuis. De helft gebruikt meer warm water, bijvoorbeeld voor wondverzorging of bij reuma.

Naast hulpmiddelen zijn er meer redenen waarom de energierekening hoger is. Een overzicht:

- **Elektrische hulpmiddelen.** Bijvoorbeeld beademing, een zuurstofapparaat, een hoog-laagbed of een tillift. Ook het opladen van een elektrische rolstoel of scootmobiel kost stroom.
- **Meer warmte nodig.** Het lichaam blijft slecht op temperatuur, bijvoorbeeld bij een dwarslaesie.
- **Veel thuis zijn.** Wie aan huis gebonden is, verwarmt het huis de hele dag.
- **Meer warm water.** Bijvoorbeeld voor wondverzorging of langer douchen bij reuma of benauwdheid.
- **Vaker wassen en drogen.** Beddengoed en kleding moeten vaker in de was, bijvoorbeeld bij incontinentie. Sommige gemeenten erkennen dit al als meerkosten in de bijzondere bijstand.
- **Koeling bij warm weer.** Bij MS worden klachten bij veel mensen erger door warmte. Een ventilator of airco kost dan extra stroom.
- **Minder kunnen besparen.** Veel bespaartips passen niet, zoals de verwarming lager zetten of korter douchen.

Deze lijst kan helpen als checklist. Bijvoorbeeld in het adviesgesprek bij het Startpunt en bij het

bepalen van het Maatschappelijk Meedoen Budget.

Deze kosten stapelen zich op. Een voorbeeld: een echtpaar in Wageningen gebruikt elektrische rolstoelen. Hun energiekosten stegen van €300 naar €1.200 per maand, ongeveer vier keer zoveel (bron: Hart van Nederland). Dit is één huishouden en geen gemiddelde. Het laat wel zien hoe groot de gevolgen kunnen zijn.

Er zijn ook cijfers over grotere groepen. Het Nibud berekende dat leven met een beperking €1.000 tot €4.500 per jaar extra kost. Energie is daar een groot deel van. Een alleenstaande met een motorische beperking en een bijstandsuitkering heeft nu al ongeveer €241 per maand extra kosten, deels door energie.

2 Wat Wageningen al goed doet

Wageningen heeft al een goede basis. Het Maatschappelijk Meedoen Budget rekent met vaste bedragen per soort huishouden. Wie uit geldnood weinig stookt, krijgt daardoor geen lager budget. Dat is een sterk punt. In het adviesgesprek bij het Startpunt kijkt een consulent van de gemeente met de Voorzieningenwijzer waar iemand kan besparen en welke regelingen passen. Het Energieloket Wageningen geeft gratis en onafhankelijk energieadvies. Wij vragen niet om iets nieuws. Wij vragen om deze regelingen beter te laten aansluiten bij mensen met een aandoening of beperking. In paragraaf 4 staat wat dat concreet betekent.

3 Wie nu buiten de regelingen valt

Deze winter opent het Noodfonds Energie weer. Iedereen die aan de voorwaarden voldoet, krijgt een tegemoetkoming. Het fonds vergoedt 50% van het deel van de energierekening boven 8% of 10% van het inkomen.

Het fonds kijkt naar wat iemand betaalt, niet naar wat iemand nodig heeft. Wie de verwarming laag zet om rond te komen, heeft een lagere rekening. Die valt dan buiten het fonds. Voor mensen met een aandoening of beperking kan een koud huis extra schadelijk zijn.

Bij de bijzondere bijstand speelt hetzelfde. Extra stookkosten om medische redenen kunnen worden vergoed, maar alleen als de kosten echt gemaakt zijn. Wie uit geldnood niet stookt, maakt die kosten niet. Het Maatschappelijk Meedoen Budget heeft dit probleem niet, omdat het met vaste bedragen rekent. Hier ligt een kans om deze groep ook bij het Noodfonds en de bijzondere bijstand te bereiken.

4 Wat aansluiten concreet betekent

In het adviesgesprek bij het Startpunt. De consulent vraagt standaard of iemand een aandoening of beperking heeft die extra energie kost. De lijst in paragraaf 1 helpt daarbij. Samen met de inwoner gaat de consulent na welke routes passen. Denk aan de stroomvergoeding van de zorgverzekeraar voor bijvoorbeeld zuurstofapparatuur en thuisbeademing. Niet iedereen weet dat die bestaat. Ook bijzondere bijstand en het Noodfonds Energie kunnen passen.

In het Maatschappelijk Meedoen Budget. Het budget rekent nu met vaste bedragen per soort huishouden. Alleen de huur telt mee zoals hij echt is. Medisch nodige energiekosten kunnen op een vergelijkbare manier een plek krijgen: als vast extra bedrag als de medische noodzaak is aangetoond. Bijvoorbeeld met een verklaring van een arts of een overzicht van de hulpmiddelen. Zo is geen nieuwe regeling nodig en blijft de uitvoering eenvoudig.

Bij het Energieloket. De adviseur geeft tips die passen bij de situatie, zoals isoleren of een zuiniger apparaat. De verwarming lager zetten is voor deze groep vaak geen goed advies.

Wat Wageningen Inclusief vraagt

1. Train de consulenten van het Startpunt en de adviseurs van het Energieloket

Over de energiebehoefte bij een chronische aandoening of beperking. Zo kunnen zij advies op maat geven. Ook kunnen zij samen met inwoners drie routes nagaan: het Noodfonds Energie, de stroomvergoeding van de zorgverzekeraar en bijzondere bijstand voor medisch nodige extra stookkosten.

2. Geef medisch nodige energiekosten een plek in het Maatschappelijk Meedoen Budget

De vaste bedragen zijn voor iedereen gelijk. Extra energie voor hulpmiddelen of extra warmte telt nu niet mee. Neem deze kosten op in de verordening. Gebruik tot die tijd de hardheidsclausule (artikel 7) als de kosten echt hoog zijn.

3. Werk samen met Wageningen Inclusief om deze groep te bereiken

Onze leden weten uit eigen ervaring wat er speelt. Wij kunnen mensen informeren over de regelingen en helpen bij de aanvraag.

4. Onderzoek een afspraak op maat voor huishoudens met een medische noodzaak

Bijvoorbeeld voorrang bij de isolatiesubsidie voor woningen waar veel energie medisch nodig is.

5. Kijk naar wat iemand nodig heeft, niet alleen naar wat iemand betaalt

Is extra warmte medisch nodig? Ken de bijzondere bijstand dan per maand toe, op basis van wat nodig is. Zo hoeft niemand eerst kou te lijden of schulden te maken.

Wij denken graag mee over de uitvoering. Ook gaan wij graag met u in gesprek over dit advies.

Contact:

Elles Zink, voorzitter Wageningen Inclusief

info@wageningeninclusief.nl · 06-832 657 36 · wageningeninclusief.nl

Bronvermelding: het algemene beeld van stijgende nettarieven in 2027 (gemiddeld 20%, circa €12 per maand extra) is gebaseerd op een bericht van Netbeheer Nederland via Hart van Nederland van 14 september 2026. De cijfers over energiebehoefte bij chronische aandoeningen (70%, driekwart, de helft) zijn gebaseerd op onderzoek van Ieder(in) onder ruim 500 respondenten. Het voorbeeld van €300 naar €1.200 per maand komt uit een andere reportage van Hart van Nederland, over een specifiek echtpaar. Het is nadrukkelijk als individueel voorbeeld opgenomen, niet als gemiddelde. De cijfers over algemene meerkosten (€1.000 tot €4.500 per jaar, €241 per maand bij een alleenstaande met motorische beperking) zijn gebaseerd op onderzoek van het Nibud in opdracht van Ieder(in). De informatie over het Maatschappelijk Meedoen Budget komt uit de Verordening Maatschappelijk Meedoen Regeling gemeente Wageningen 2026, eerste wijziging (artikel 1, 4, 5 en 7). De informatie over het adviesgesprek bij het Startpunt komt van wageningen.nl. De Voorzieningenwijzer is het hulpmiddel waarmee de gemeente in dat gesprek berekent waar iemand recht op heeft. De informatie over het Energieloket Wageningen komt van Energie Samen Foodvalley. De informatie over het Noodfonds Energie komt uit de Kamerbrief over de opzet van het Noodfonds Energie 2026 van 1 juli 2026. De stroomvergoeding voor zuurstofapparatuur en thuisbeademing via de zorgverzekering is gebaseerd op antwoorden van de minister van VWS op Kamervragen uit 2022 en op hulpmiddelenreglementen van zorgverzekeraars. De lijst met redenen in paragraaf 1 is gebaseerd op het onderzoek van Ieder(in) onder 526 mensen (augustus 2023), informatie van MS Trust over warmtegevoeligheid bij MS en van Shirley Ryan AbilityLab over temperatuurregeling bij een dwarslaesie. Extra bewassing bij incontinentie staat als meerkosten in beleidsregels bijzondere bijstand van onder meer de gemeente Helmond. Het is geen volledige lijst. Bijzondere bijstand voor extra stookkosten valt onder artikel 35, eerste lid, Participatiewet. Gemeenten vragen hiervoor een medisch advies.